

PROJEKTI-, PROGRAMMI- JA PORTFELLIJUHTIMINE
Kontekst ja kontseptsioonid

Project, programme and portfolio management
Context and concepts
(ISO 21500:2021, identical)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 21500:2021 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis ümbertrüki meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles novembris 2021;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2021. aasta novembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud Eesti Projektijuhtimise Assotsiatsioon, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Arvi Kuura.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 21500:2021 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 21500:2021. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 03.100.40

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega. Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	1
4 PROJEKTI-, PROGRAMMI- JA PORTFELLIJUHTIMISE KONTSEPTSIOONID	3
4.1 Üldist.....	3
4.2 Projektid, programmid ja portfellid	4
4.3 Organisatsiooniline keskkond	5
4.4 Väliskeskkond	5
4.5 Strateegia elluviimine	6
4.6 Integreeritud valitsemise ja juhtimise käsitlused	7
5 PROJEKTI-, PROGRAMMI- JA PORTFELLIJUHTIMISE STANDARDID	8
5.1 Üldist	8
5.2 Ülevaade	9
5.2.1 Põhistandardid	9
5.2.2 Toetavad standardid ja sõnastik	9
5.3 Kasu projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise standardite kasutamisest	9
5.3.1 Üldist	9
5.3.2 Projektijuhtimine	9
5.3.3 Programmijuhtimine	10
5.3.4 Portfelli juhtimine	10
5.3.5 Valitsemine	10
5.4 Organisatsioonilised kaalutlused valikuks	10
Kirjandus.....	12

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Selle dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 258 „Project, programme and portfolio management“.

Teine väljaanne koos standardiga ISO 21502:2020 tühistab ja asendab esimest väljaannet (ISO 21500:2012), mis on tehniliselt üle vaadatud. Peamised muudatused võrreldes eelmise väljaandega on järgmised:

- see dokument annab ülevaate projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise keskkonnast, nende valitsemisest ning üldistest laiemat keskkonda mõjutavatest teguritest;
- see dokument annab üldise vaate tehnilise komitee ISO/TC 258 ette valmistatud projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise standardite seostest, projektijuhtimise juhised annab nüüd ISO 21502.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

See dokument annab põhilised juhised tehnilise komitee ISO/TC 258 koostatud projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise standardite kasutamiseks, ülevaate neist valdkondadest ja seonduvast valitsemisest organisatsioonis.

Selle dokumendi lugejaskond hõlmab, kuid ei piirdu järgmistega:

- projekti-, programmi- ja portfelli juhtimisega tegelejad ja spetsialistid;
- tippjuhid ja -juhtkondade liikmed, omanikud ning teised valitsemisorganid, kes teostavad järelevalvet projektide, programmide ja portfelli üle;
- projektide, programmide ja portfelli huvipooled;
- akadeemiline kogukond;
- rahvuslike, haruliste ja organisatsiooni standardite ning avalike poliitikate arendajad,
- mis tahes ISO/TC 258 ette valmistatud projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise standardi kasutajad.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See dokument määratleb organisatsioonilise konteksti ja aluskontseptsioonid projekti-, programmi- ja portfelli juhtimiseks ning annab organisatsioonidele juhised projekti-, programmi- ja portfelli juhtimise juurutamiseks ning parendamiseks, kasutades tehnilise komitee ISO/TC 258 ette valmistatud standardeid.

See dokument on rakendatav enamikus, kaasa arvatud avalikes ja eraorganisatsioonides, olenemata nende suurusest ja tüübist, ning kõigis projektides, programmides ja portfellides, olenemata nende keerukusest, suurusest või kestusest.

Lisajuhised projekti-, programmi- ja portfelli juhtimiseks ning ka valitsemiseks annavad ISO 21502, ISO 21503, ISO 21504 ja ISO 21505.

2 NORMIVIITED

Selles dokumendis ei ole normiviiteid.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

kasu (*benefit*)

loodud eelis, väärtus või muu positiivne mõju

[ALLIKAS: ISO/TR 21506:2018, 3.6]

3.2

ärijuhtum (*business case*)

dokumenteeritud põhjendus projektile (3.15), programmile (3.12) või portfellile (3.9) investeerimisotsuse tegemiseks

[ALLIKAS: ISO/TR 21506:2018, 3.8]

3.3

tulem (*deliverable*)

ainulaadne ja kontrollitav element, mille projekt (3.15) peab tootma

[ALLIKAS: ISO 21502:2020, 3.9]

3.4

valitsemine (*governance*)

põhimõtted, poliitikad ja raamistik, millest lähtudes organisatsiooni suunatakse ja kontrollitakse

[ALLIKAS: ISO/TR 21506:2018, 3.25]